

בחינת אשכולית רדסון על כנות שונות 2009

שוקי קנוניץ וניצן רוטמן (שה"מ)

זמיר עשור (מו"פ צפון)

אריק וולק – חוות המטעים

תקציר

החיפוש אחר אשכולית אולטימטיבית, אשר תספק טעם טוב, צבע פנימי איכותי וגודל גדול, הביאה לפיתוח אשכולית רדסון על ידי המחלקה להשבחת מטעים במינהל המחקר החקלאי. האשכולית רדסון מצטיינת בטעם טוב, צבע פנימי אדום וגודל מרשים, אך חסרונה הוא בכך שהיא נקטפת בחודשים דצמבר-ינואר, תקופה בה השוק מוצף באשכוליות ובפומלו והמחירים צונחים.

בחווה אנו בוחנים את האשכולית רדסון על ארבע כנות מרכזיות: C-35, 812, וולקה וטרוייר.

חומרים ושיטות

חלקת הקליף אורה/מורקוט ניטעה בשנת 2004 כחלק מפרויקט הזנים והכנות של מו"פ צפון בחוות החולה. מרווחי הנטיעה הם 3X5 מ' (סה"כ 67 עצים לדונם).

הניסוי בוחן את האשכולית רדסון על הכנות חושחש C-35, 812, וולקה וטרוייר ב-5 חזרות בנות 4 עצים (סה"כ 20 עצים בכל צירוף) הפזורות באקראי.

במהלך קטיף הפרי נאספו המימצאים הבאים:

1. משקל הפרי לעץ
2. מספר הפירות לעץ
3. משקל פרי ממוצע
4. התפלגות גדלים
5. בדיקות איכות: TSS, עובי קליפה, % קליפה, קוטר פרי והערכת צבע (מעבדת השירות של בית האריזה "קרני גליל-גולן).

תוצאות

קטיף

קטיף הפרי בחלקה התבצע השנה ב-11 בינואר 2010. במהלך הקטיף נשקל הפרי בכל חזרה, נספרו הפירות וחושב משקל הפרי הממוצע בכל חזרה (משקל / מספר פירות). למרות גל החום החרוג שפקד את האזור כמה ימים לפני הקטיף, הפרי היה מוצק ואיכותו לא נפגמה.

טבלה 1: היבול לעץ ולדונם (ק"ג), מספר הפירות ומשקל הפרי הממוצע באשכולית רדסון, חוות החולה 2009

כנה	יבול לעץ ק"ג	יבול לדונם ק"ג	פירות לעץ יח'	משקל פרי ג'
812	ב 48.7	3,263	ב 73.4	אב 627
C-35	א 95.3	6,386	א 172.2	ב 559
וולקה	א 86.8	5,813	א 132.1	אב 646
טרוייר	ב 32.9	2,206	ב 42.9	א 843

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

תוצאות הקטיף מצביעות על הבדלים מובהקים בין הכנות C-35 (95.3 ק"ג לעץ) ווולקה מריאנה (86.8 ק"ג) לכנות 812 (48.7 ק"ג לעץ) וטרוייר (32.9 ק"ג). פערים אלו באים לידי ביטוי בצורה מובהקת גם במספר הפירות אשר מגיעים ל-172 פירות לעץ בכנה C-35 ו-132 פירות בוולקה, לעומת 74 פירות לעץ בכנה 812 ורק 43 פירות בטרוייר. משקל הפרי הממוצע בכנה טרוייר (843 ג') גבוה באופן מובהק מזה שהתקבל בכנה C-35 (559 ג') והדבר נובע כמובן מההבדל ביבול וּמספר הפירות הרב משמעותית בכנה C-35.

בדיקות איכות פרי

במהלך הקטיף נלקחה מכל חזרה דגימה לבדיקות איכות הפרי על פי מדדים מסחריים של אחוזי מיץ, סוכר וחומצה ומספר זרעים. הבדיקה נערכה במעבדת השירות של בית האריזה "קרני-גליל גולן" באזור התעשייה צח"ר.

טבלה 3. בדיקת % TSS, עובי קליפה, מס' זרעים ודירוג צבע באשכולית רדסון, חוות החולה 2009

כנה	כ.מ.מ %	עובי קליפה %	מס' זרעים יח'	דירוג צבע פנימי 1-10
812	ב 11.0	א 19.1	1.1	2.6
C-35	א 12.7	א 20.4	0.8	4.3
וולקה	ב 10.5	א 21.0	1.0	1.8
טרוייר	ב 10.2	ב 15.4	1.8	1.6

ל.מ

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

בדיקות האיכות מצביעות על הבדלים מובהקים במספר פרמטרים שנבדקו. מהבדיקות עולה כי רמת הסוכר בפירות מהכנה C-35 הייתה גבוה באופן מובהק מיתר הכנות שנבדקו ועמדה על 12.7% לעומת 10%-2% עד 11% ביתר הכנות.

עובי הקליפה מראה יתרון מובהק לכנה טרוייר (15.4% מקוטר הפרי) לעומת הכנות האחרות שם עמד % עובי הקליפה מקוטר הפרי על 19.1% עד 21%.

מספר הזרעים בפרי נמוך בכל הכנות שנבדקו, למרות שחלקת הרדסון ממוקמת באזור של זנים רבים אחרים, אשר היו עשויים להוות מפריים. דירוג הצבע בוצע על פי הערכה ומראה כי הכנה C-35 תרמה לרמת צבע פנימי סבירה (4.3) לעומת הכנות וולקה מריאנה וטרוייר.

מסקנות ודיון

האשכולית רדסון נבחנה השנה לראשונה בתנאי עמק החולה ולמרות שהתקשתה להיכנס לניבה בשנות הגידול הראשונות, ניתן לראות כי מדובר בזן פורה בעיקר על הכנה C-35, הידועה ככנה איכותית באזורנו.

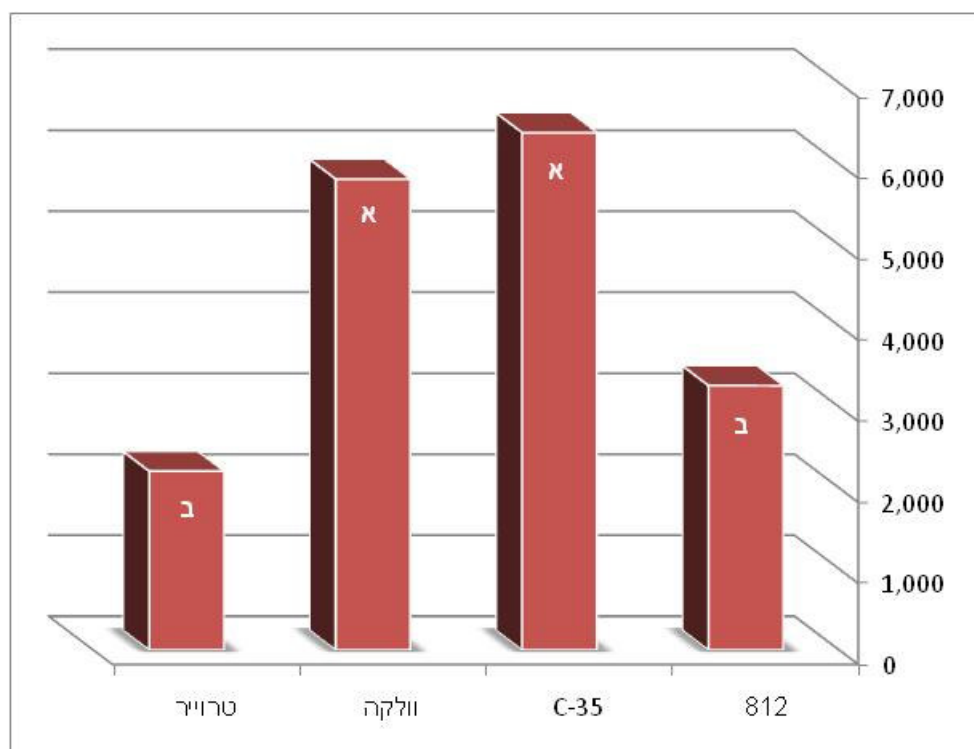
רמת היבול בכנה C-35 עמד על 6.4 טון לדונם ובכנה וולקה מריאנה על 5.8 טון. לעומתן בכנות טרוייר (2.2 טון לדונם) ו-812 (3.3 טון) התקבל יבול נמוך יחסית.

איכות הפרי שהתקבלה מראה על יתרון לכנה C-35 במבחן רמת הסוכר בפרי, שהייתה גבוהה באופן מובהק מיתר הכנות.

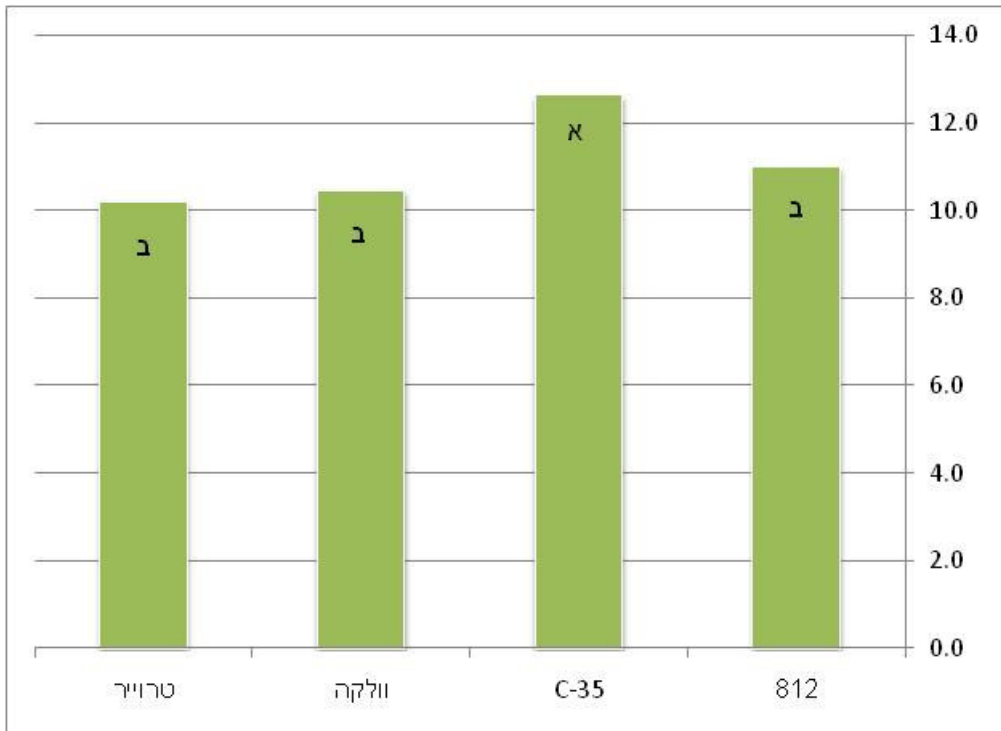
עובי הקליפה לעומת זאת היה נמוך באופן מובהק בכנה טרוייר ועמד על 15.4% מקוטר הפרי בכנה זו.

מספר הזרעים בכל הכנות שנבדקו היה נמוך ועמד על 0.8 עד 1.8 זרעים לפרי. למרות שמדובר בנתונים ראשוניים, ניתן לראות כי מדובר באשכולית/פומלו איכותית, שחסרונה העיקרי הוא עיתוי הקטיף בתקופה בה השוק מוצף באשכוליות ובפומלו ומתקשה לייצר מחירים גבוהים.

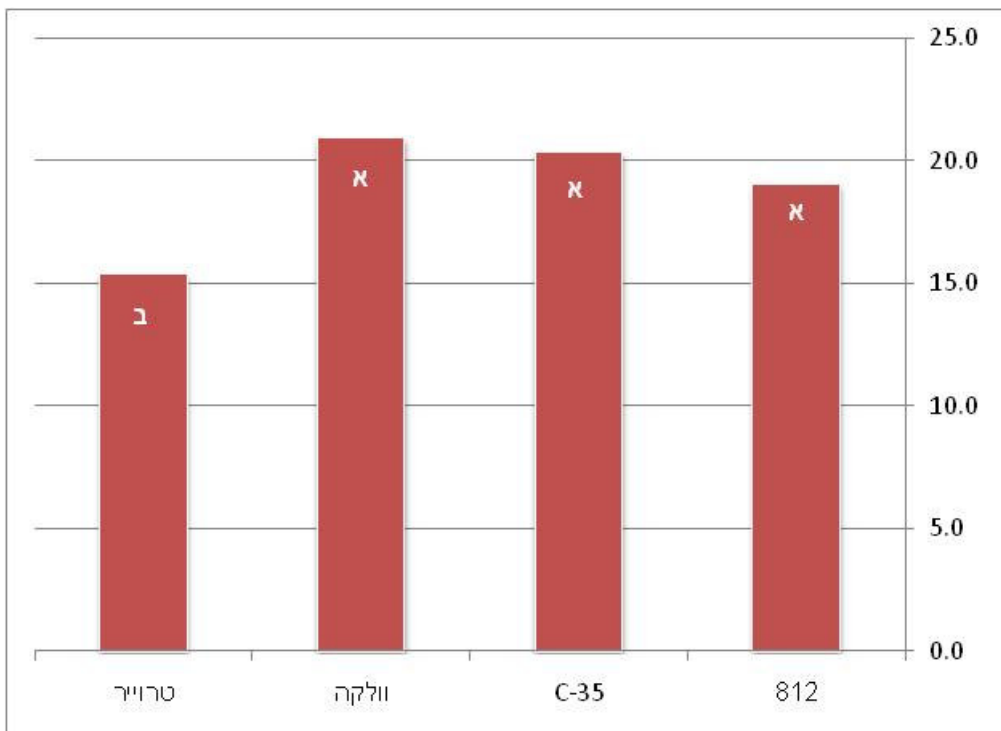
נספח

איור 1: היבול לדונם באשכולית רדסון, חוות המטעים 2009

איור 2 : % ה.כ.מ.מ בפירות של אשכולית רדסון על כנות שונות, חוות החולה 2009

איור 3 : % הקליפה מקוטר הפרי באשכוליות רדסון על כנות שונות, חוות החולה 2009